

Maidla Kooli töökeskkonna riskianalüüs

ÜLDANDMED

- 1. Riskianalüüsi teostamise koht:** Maidla Kool, Lüganuse vald 42319 Ida-Virumaa.
- 2. Riskianalüüsi teostamise aeg:** 1.01.2021-31.08.2021
- 3. Riskianalüüsi teostajad:** direktor Meelike Abroi, arendusjuht Evely Press, KOV majandusjuht Kalle Lipp ja kehalise kasvatuse õpetaja Kiira Pastarus.

RISKIANALÜÜSI METOODIKA

Riskianalüüs on teostatud kõikidele töötajatele, võttes arvesse ka töökohtade ja töövahendite kasutamisega ning töökorraldusega seotud terviseriske. Aluseks on võetud Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse nõuded (väljavõtted on esitatud lisas 1) ning Euroopa Liidu Töötervishoiu ja Tööohutuse agentuuri riskihindamisjuhend. Töötajate kaasamiseks viidi läbi kirjalik küsitlus ning vesteldi nendega riskianalüüsi teostamise käigus.

Riski suuruse hindamiseks kasutati lisas 2 esitatud riskimaatriksit. Võttes arvesse ohutegurist tuleneva võimaliku kahju tekkimise tõenäosust ja tagajärgede raskusastet, on riskitasemete I - V alusel hinnatud terviseriski järgmiselt:

Riskitase I - II: **Madal risk (1)** – kui risk on madal ja hinnatud lubatavaks, on vaja tagada, et see nii ka püsiks.

Riskitase III: **Keskmine risk (2)** – kui risk on keskmine ja hinnatud lubatavaks, on soovitatav kavandada tegevusi riskitaseme alandamiseks.

Riskitase IV-V: **Kõrge risk (3)** – kui risk on kõrge ja hinnatud lubamatuks, tuleb otsekohe astuda samme riski vähendamiseks.

Riski lubatavust otsustatakse üldiselt printsiibil:

- kõrge risk (3) **ei ole lubatav**,
- madal (1) ja keskmine risk (2) **on lubatav**.

TÖÖKESKKONNA LÜHIKIRJELDUS

Maidla Kool annab alus-, alg- ja üldhariduse. Koolis toimub töö lasteasutuses, koolis, töö- ja muusikaklassis spordihoones ning õues. Toimub päevane õpe. Töötajaid on kokku 20, kellest õpetajaid 14. Kooli ukseid avatakse kell 7.00, tunnid algavad 8.40, ukseid suletakse 16.00. Kooli üritused peavad lõppema hiljemalt kell 21.00.

Lasteasutuse maja on kahekorruseline, rühmade ruumid asuvad esimesel korrusel. Teisel korrusel on abiruumid ja saal, kus vahel toimuvad muusika ja liikumistunnid vastavalt lasteaia päevakavale. Lasteasutuses on basseini. Kooli lasteasutuse maja on uus, valminud aastal 2012. Täiendav lasteasutuse rühmade riskianalüüs on eraldi dokument.

Koolimaja on kahekorruseline, lisaks klassidele on töötajatele tööruumid, saal ja raamatukogu. Garderoob ja söökla asuvad keldrikorrusel. Koolimaja on renoveeritud 2004.aastal. Klassides ja tööruumides on muinsuskaitse nõudeid ja vana maja võimalusi kasutades lisatud kaasaegseid lahendusi. Kasutusel on kabinetsüsteem, algklassidel 1.-4. klassini on koduklass.

Spordihoone on kahekorruseline, kus on täismõõtmega spordisaal, lisaks kaks riietusruumi WC-de ja duširuumidega, töötajatele tööruum ja kaks ruumi spordivahenditele. Teisel korrusel asub hostel, mis ei ole õpilastele ja õpetajatele töö ajal kasutamiseks.

Ametite järgi võib töötajad jaotada järgnevalt: õpetajad, sotsiaalpedagoog, arendusjuht, direktor, majandusjuht ja infojuht. Majanduspersonali ei ole, abiteenuseid (koristamine, kütmine, remonditööd, toitlustamine) osutab Lüganuse valla majanduskeskus.

Pedagoogide tööaeg täiskohaga töötamisel on 35 tundi nädalas. Huvijuhi, arendusjuhi, direktori, infojuhi ja õpetaja abi tööaeg täiskohaga töötamisel on 40 tundi nädalas. Üldjuhul on tööaeg E - R 8.00 - 16.00.

RISKIANALÜÜSI TULEMUSED

Tabel 1. Töökeskkonna ohutegurid, terviseriski hinnang ja soovitus

Jrk. nr.	Ohutegur	Tingimuste kirjeldus (hinnang olukorrale, kasutusel olevad abinõud), <i>esinemiskoht</i>	Riskitase hinnang riskile	Soovitused ja ettepanekud kavandatavateks tegevusteks
1.	2.	3.	4.	5.
1. Füüsilised ohutegurid				
<i>Füüsilised nähtused</i>				
1.1	Õhu temperatuur	Sobiv, sundventilatsioonisüsteem on paigaldatud võimlasse, arvutiklassi, teisi ruume saab õhutada akende avamisel, olemas keskkütteradiaatorid. Lasteasutuse majas on kõikides ruumides sundventilatsioon, põrandaküte.	I- II madal (1)	Maaküte
		Suvisel ajal võib õhutemperatuur tõusta kõrgemale normaaltasemest min.+19, max. + 24. Aknaluugid ja rulood (tööõpetuseruumides ja lasteasutuses) on kasutusel lõunapoolsetes klassides.	II madal (1)	-
1.2	Õhu suhteline niiskus	Vastab kehtivatele nõuetele.	I madal (1)	-
		Külmal aastaajal võib õhuniiskus klassides ja tööruumides langeda madalamale optimaalsest. Kuiv õhk põhjustab ka tavapärasest enam staatilist elektrit.	II madal (1)	Kütteperioodil võtta kasutusele õhuniisutid ja õhuionisaatorid.
1.3	Töötamine välistingimustes	Temperatuur, niiskus ja sademed vastavalt aastaajale. <i>Õpetajad (lasteasutus) ja kehalise kasvatuse õpetaja.</i>	II madal (1)	Võimaldada soojade jookide tarbimist (kohv, tee).
1.4	Õhuvahetus	Sundventilatsioonisüsteem on paigaldatud võimlasse, kööki, ujulasse ja arvutiklassi, teisi ruume saab õhutada akende avamisel.	II madal (1)	Võimalusel paigaldada klassiruumidesse, mis on aktiivsemalt kasutusel sundventilatsioon ja/või kliimaseadmed.
1.5	Tuuletõmme	Õhutamiseks ja õhu jahutamiseks suvisel ajal avatakse aknad, mistõttu tekib tuuletõmme. <i>Enamik klassi- ja tööruume.</i>	II madal (1)	Vältida tuuletõmbe tekitamist. Rajada ruumidesse, mis on kõige aktiivsemalt kasutusel sundventilatsioon ja paigaldada kliimaseadmed.

Tabel 1. Järg

1.	2.	3.	4.	5.
1.6	Loomulik valgustus	Loomulik valgus on olemas kõikides klassi- ja tööruumides	I madal (1)	-
1.7	Valgustatus	Töölaua valgustatus on mõnevõrra madalam standardis nõutud hooldeväärtusest, ent kasutatakse laualampe, mille kasutamine tagab sobiva valgustatuse (<i>arendusjuht, direktor, sotsiaalpedagoog</i>).	II madal (1)	Eelistada töölaua piisava valgustatuse tagamist kaasaegsete laualampidega
		Klassiruumide valgustatus on sobiv, olemas on tahvlivalgustus.	I madal (1)	-
		Klasside valgustatus on standardiga ettenähtud tasemel.	II madal (1)	Tagada läbipõlenud lampide vahetus.
		Valgustid on korrektsed, mõisakompleksi sobivad, kasutatud on laes lisavalgustust.	I madal (1)	-
		Tahvlivalgustid kõikides klassides	I madal (1)	-
1.8	Pidev kokkupuude veega	Õpetaja abid on sageli kontaktis veega. Olemas on kummikinnaste kasutamise võimalus, millest omakorda võivad tekkida nahaprobleemid/ allergiad .	II madal (1)	Kasutavad kaitsekindaid (lateks ja nitril, puuvillase voodriga jms.). Kasutavad käte hooldusvahendeid.
1.9	Müra ja vibratsioon	<i>Poiste tööõpetuse ruumides</i> esineb erinevate seadmete kasutamise kõrge müratase. Ülenormatiivset müra esineb <i>puutööklassis</i> .	II madal (1)	Töötajad ja ka õpilased kasutavad kuulmiskaitsevahenditega. Teavitada õpilasi müra kuulmist kahjustavast toimest.

Tabel 1. Järg

1.	2.	3.	4.	5.
1.10	Tolm	<i>Puutööklassis</i> esineb puidutolmu.	II madal (1)	Kasutada tolmmaske ja muid ettenähtud kaitsevahendeid (nt prillid).
<i>Tööõnnetustega seotud ohutegurid</i>				
1.11	Juhtmed, pistikud, elektriseadmed	Elektriseadmed korras, kontrollitud. Visuaalsel vaatlusel puudujääke ei ole.	II madal (1)	Pikendusjuhtmete kasutamisel arvestada pingetugevusega erinevate seadmete samaaegsel kasutamisel.
		Tööõpetuse hoones, loodusainete klassis on õpilastel ja ka õpetajatel sagedasem kontakt elektriseadmete ja kontaktidega. Ohutusjuhendid olemas	II madal (1)	Veenduda regulaarselt kasutatavate seadmete korrashoius.
1.12	Seadmete kasutamine	Kasutusel tavaline kontoritehnika ja olmeseadmed. Võib esineda väikesi vigastusi (löike- ja torkehaavad, põletused olmeseadmetest jmt). <i>Kõik töötajad.</i>	II madal (1)	Olla tähelepanelik, täita juhendite nõudeid
1.13	Seadmete kasutamine, järg	Keemia, füüsika, tööõpetuse õpetajad puutuvad kokku spetsiifilisemate seadmete ja töövahenditega, nt erinevate katsete ja demonstratsioonide läbiviimiseks kasutatavad seadmed, tööõpetuses õmblusmasinad, puutöömasinad.	II madal (1)	Jälgida seadmete ohutus- ja kasutusjuhendite nõuete täitmist. Kasutada ettenähtud kaitsevahendeid ja meetmeid.
		Poiste tööõpetuse õpetaja, õpetaja abid kasutavad seadmeid ja töövahendeid vastavalt töö spetsiifikale, nt poiste tööõpetuse õpetajal elektrilised ja mehhaanilised käsitööriistad ja ka redel, õpetaja abil tolmuimejad, nõudepesu- ja pesumasinad. Kehalise kasvatus õpetajal spordivahendite tõstmine, paigaldamine	II madal (1)	Olla tähelepanelik, täita juhendite nõudeid. Kasutada ettenähtud kaitsevahendeid ja meetmeid.

Tabel 1. Järg

1.	2.	3.	4.	5.
1.14	Liikumisteed, kukkumine, komistamine ja libisemine	Liikumisteedeks on koridorid ja trepid ning koolimaja välisterrituum. Trepiastmetel on turvalindid. Treppide käsipuud on korralikud. Vahetult peale põrandate pesemist võivad põrandad olla libedad. <i>Kõik töötajad</i>	II madal (1)	Tagada koridoride ja treppide valgustuse kasutamine pimedal ajal. Teostada lume- ja libedustõrjet välisterrituumil.
1.15	Kukkumine kõrgusest	Redeli kasutamisel. <i>Õpetaja abi.</i>	II madal (1)	Olla tähelepanelik, veenduda redeli püsivuses, kasutada sobiva pikkusega redelit.
1.16	Liiklusõnnetused	Kooli territooriumil autodega liiklemine erijuhtudel	II madal (1)	Olla tähelepanelik
1.17	Muud erakorralised ohud	Kooliekskursioonidel ja koolitustel käimised, mis on seotud bussisõitudega ja muud ettenägematud õnnetused	II madal (1)	Olla tähelepanelik ja ettevaatlik, täita üldisi ohutusnõudeid. Direktori korraldus 23.09.2014 nr.1-10/2
2. Keemilised ohutegurid				
2.1	Kokkupuude kemikaalidega	Basseinis kasutatavad kemikaalid (kloorilahus, laiatarbe puhastusvahendeid), majandusjuht, õpetajad	II madal (1)	Jälgida toodete ohutuskartides või muudes sertifikaatides sisalduvat infot kasutamise ja hoiustamise kohta. Kasutada ettenähtud kaitsevahendeid ja meetmeid.
		Erinevad koristus- ja puhastusvahendid, puhastusteenindaja (majanduskeskuse töötaja)	II madal (1)	
		Keemiliste katsete demonstreerimine, erinevad reaktiivid, <i>keemia õpetaja.</i>	II madal (1)	
3. Bioloogilised ohutegurid				
3.1	Viirused, bakterid	Töökeskkonnas esineda võivad bioloogilised ohutegurid on juhuslikud nähtused (lisas 4 on esitatud täpsem selgitus).	III keskmine (2)	Soovituslik vaksineerida töötajaid, soodustada töövälisel ajal aktiivset füüsilist tegevust. Võimaldada töötajatele isikukaitsevahendite kasutamine (maskid, visiirid, desovahendid).

Tabel 1. Järg

1.	2.	3.	4.	5.
4. Füsioloogilised ohutegurid ja ergonoomilisuse hinnang				
4.1	Ruumi või töökoha suurus, piisavus, sobivus	<p>Üksikutes klassiruumides napib liikumisruumi.</p> <p>Osa töötajate kuvaritöökohti ei vasta kaasaja nõuetele (töölauad on väike ning tool ei ole piisavate reguleerimisvõimalustega), nt <i>õpetajatele mõeldud töökohad arvutiga töötamiseks klassiruumides</i>. Nimetatud töötajad töötavad alla poole oma tööajast kuvariga (täidavad e-kooli, loevad e-kirju)</p>	II madal (1)	Kujundada kuvaritöökohad nii, et kuvarid ja klaviatuurid asuvad otse töötaja ees töötajaga samal joonel ja otsevaatamise suunas.
	Töösensid ja liigutused	<i>Arendusjuht</i> töötab enamuse oma tööajast istudes ja tema on sisuliselt ainuke pidev kuvariga töötav töötaja. Tema töökoht on sobiv. Kasutusel LCD kuvar, klaviatuur ja hiir asuvad laua peal. Töö on vähese füüsilise koormusega.	II madal (1)	Valida tööks sobivad jalatsid. Võimelda pauside ajal. Soodustada jätkuvalt töötajate töövälisest aktiivset tegevust (muud sportimisvõimalused).
		<i>Pedagoogidel ja direktoril</i> esineb töötamist nii seistes kui ka istudes, kummardamist õpilaste laudade kõrgusele (eriti algklassid), tahvlile kirjutamist esineb üha vähem, ent see tähendab töötamist käed tõstetuna. Siiski on olemas liikumisvõimalus. Töö ei nõua erilist füüsilist koormust.	II madal (1)	
		<i>Infojuhi ja sotsiaalpedagoogi</i> töö võimaldab liikuda, istuda, seista ja teha pause vastavalt soovile.	II madal (1)	

Tabel 1. Järg

1.	2.	3.	4.	5.
4.2	Tööasend ja liigutused, järg	<i>Õpetaja abid</i> teevad oma tööd üldjuhul seistes, lisaks kaasneb ka käeline tegevus. Tegemist keskmise füüsilise koormusega tööga.	II madal (1)	Teavitada töötajaid aktiivse tegevuse ja võimlemise vajadusest ning juurutada vastavad protseduurid puhkepauside ajal. Võimalusel järgida töötervishoiuarsti soovitusi (taastusravi, massaaž, füsioteraapia vmt). Soodustada jätkuvalt töötajate töövälisest aktiivset tegevust (spordisaali kasutamise võimalused jm.) Tutvustada töötajatele ergonoomilisi tööasendeid ja töökoha kujundamise võimalusi.
		<i>Õpetaja abid</i> töötavad seistes ja liikudes, esineb kummardamist, kükitamist. Põrandate pesemise ja pühkimisega kaasnevad käte ja ülakeha ühesuunalised liigutused, esineb raskuste teisaldamist ämbrite ja kärude liigutamise näol. Töö on seotud mõõduka füüsilise koormusega.		
		<i>Õpetaja</i> töö on seotud oluliselt vähema liikumisega, mistõttu ohustab neid pigem füüsilisest alakoormusest tingitud tervisekaebused.	II madal (1)	
4.3	Nägemistingimused valguspeegeldused	<i>Pedagoogide</i> töö on seotud pideva nägemisülesandega ning silmade väsimist soodustavad tegurid nt. kuiv õhk, ebapiisav ja sobimatu valgustus omavad olulist mõju. Klassides on tahvlivalgustus	II madal (1)	Tagada piisav töölaudade, ruumide ning koridoride valgustus. Võimalusel kompenseerida prillide maksumus (vastavalt töötervishoiuarsti otsusele) töötajatele, kelle nägemisteravus on langenud, kes vajavad kuvariga tööks prille.
		<i>Arendusjuhi, direktori, arvutiõpetaja ja infojuhi</i> töö on seotud arvuti kasutamisega ja täpse nägemisülesandega.		
		<i>Majandusjuht, õpetaja abi</i> töös on silmade koormus väiksem. Tervisemõju võib seisneda ebapiisava valgustuse ja sellest tingitud õnnetuste tagajärgedes.	II madal (1)	
4.4	Kuvari ja hiirte kvaliteet	<i>Arendusjuhil, direktoril, majandusjuhil</i> on kasutusel LCD kuvar.	I madal (1)	Uuendada aegunud arvutid.
		<i>Pedagoogidel on kasutada</i> sülearvuti, õpetajate toas on <i>LCD kuvarid</i> .	II madal (1)	

Tabel 1. Järg

1.	2.	3.	4.	5.
4.4	Kuvari ja arvutihiirte kvaliteet, järg	Kasutusel on erinevad kuvarihiiired (üldjuhul juhtmega ja on nii optilisi kui ka rulliga kuvarihiiiri).	II madal (1)	Võimalusel eelistada optilisi hiiri, seda eriti arendusjuhi, direktori, majandusjuhataja ja infojuhi töökohtadel.
4.5	Kuvariga töötamise aeg	Üle ½ tööajast. Arendusjuht, <i>direktor ja arvutiõpetaja</i> .	II madal (1)	Pidada puhkepause, mille ajal vaadata kaugusesse või tegeleda muu tööga, puhkepause võiks olla igas tunnis umbes 5 minutit. Kasutada silmatilku või „kunstpisaraid”.
		<i>Pedagoogid, sotsiaaltöötaja, logopeed</i> alla ¼ tööajast.	II madal (1)	Oluline on teha piisaval arvil puhkepause, puhata silmi, teha sobivaid harjutusi
4.6	Häälepaelte koormus	<i>Staažikamatel ja samuti noortel pedagoogidel</i> võivad esineda hääleprobleemid. Kehalise kasvatuses õpetajal õues (talvel) ja võimlas (kajab)	II madal (1)	Võimaldada joogivee tarbimine. Vajadusel võtta kasutusele mikrofonid.
4.7	Raskuste teisaldamine	<i>Õpetaja abidel, majandusjuhil, kehalise kasvatuses õpetajal</i> esineb raskuste käsitsi teisaldamist. Teisaldatakse enamasti kuni 10 kg raskuseid ja mitte pidevalt, vaid vastavalt vajadusele.	II madal (1)	Võimalusel kasutada alati erinevaid tehnilisi abivahendeid. Juhendada töötajaid raskuste käsitsi teisaldamise õige tehnika ja võtete osas.
5. Psühho-somaatilised ohutegurid, mis võivad põhjustada stressi ja muid psüühilisi kõrvalekaldeid				
5.1	Töökoormus	Aineõpetajad, kus on palju iseseisva töö kontrollimist ja õpetajad, kelle töökoormus on suur kurdavad ajapuuduse ja ülepinge üle.	II madal (1)	Töötada osalise koormusega. Soovitav on korraldada temaatilisi loenguid ja üritusi, vajadusel kasutada nõustamist ja abi, samuti vaheldusrikkust tegevuses ja tööväliseid üritusi.
5.2	Müra	Õpilaste liikumine tekitab müra	II madal (1)	Pidada kinni töö- ja puhkeajast ja vältida ületunnitööd ning töö koju kaasa võtmist. Tööjaotuse parem planeerimine.
		Poiste tööõpetuse tundides esinev müra väsitab ja langetab tähelepanu. Kehalise kasvatuses tunnis võimlas kaasneb müra (saal kajab) tegevustes ja palli põrgatamisel.		
5.3	Vägivald	Vaimne ja füüsiline vägivald õpilaste vahel põhjustab osadel töötajatel tööstressi ja isegi unehäireid.	II madal (1)	Koolitused ja psühholoogiline nõustamine

Tabel 1. Järg

1.	2.	3.	4.	5.
5.4	Töövahendid	Pidev töövahendite uuendamine.	II madal (1)	Täita töötervishoiuarsti soovitusi, kui mõni nimetatud ohuteguritest on seotud terviseriskiga.
5.5	Tunnustus ja motivatsioon	Maidla Kooli töökorralduse eeskirjades on punkt õpetajate tunnustamise kohta	II madal (1)	Vajadusel kasutada (töö)psühholoogi nõustamist.
6. Nõuded, millel puudub vahetu mõju tervisele, kuid võivad mõjutada terviseriski suurust				
6.1	Rasedate ja rinnaga toitvate naiste eritingimused	Vastunäidustatud on raskuste käsitsi teisaldamine ja kokkupuude ohtlike kemikaalidega. On olemas lamamisvõimalus	-	Kui töötaja jääb lapseootele, siis võtta kasutusele vajalikud meetmed (Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded rasedate ja rinnaga toitvate naiste tööks. Vabariigi Valitsuse 7.02.2001. määrus Nr. 50)
6.2	Isikukaitsevahendite kasutamine	Isikukaitsevahendite kasutamise vajadus esineb koristamisel (kindad), mürarohkete seadmetega töötamisel (kuulmiskaitsevahendid), tolmu- ja tolmu- (puutöö, remonditööd), viirusterohkel ajal (maski kandmine).	-	Varustada vastavad töötajad sobivate kaitsevahenditega.
6.3	Ohumärguanded	Vajalikud ohumärguanded on kasutusel - sireen	-	Koolikell
6.4	Olmeruumid	Olemas on puhke- ja rietusruumid, tagatud on pesemisvõimalus.	-	Pesemisvõimalus võimlas ja lasteaias.
6.5	Esmaabi	Olemas esmaabikapid ja väljaõppe saanud esmaabiandjad.	-	Vahendite pidev uuendamine ja personali koolitamine.

LISAD

LISA 1

Tabel 2. Töötervishoiu ja tööohutuse seadusest tulenevate seadusandlike aktide nõuded töökeskkonna riskianalüüsile

Seadusandlik akt	Nõuded töökeskkonna riskianalüüsile
<p>Kuvariga töötamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded¹ Vabariigi Valitsuse 15.11.2000. määrus nr 362</p>	<p>§ 3 (1) Tööandja on kohustatud töökeskkonna riskianalüüsi käigus hindama töötaja töötamiskohta, arvestades:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) töötaja nägemist ohustavaid tegureid; 2) töötamisel tekkida võivad füüsilist või vaimset ülekoormust; 3) töökeskkonna ohutegureid, sealhulgas valgustatust, müra, elektromagnetilist kiirgust ja tööruumi sisekliimat; 4) töötamiskoha kujunduse ergonoomilisust ja sobivust töötajale. <p>(2) Riskianalüüsi tulemuste alusel peab tööandja vajadusel rakendama abinõusid töötaja töötingimuste parandamiseks, lähtudes §-des 4 ja 5 esitatud nõuetest.</p>
<p>Raskuste käsitsi teisaldamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded¹ Sotsiaalministri 27.02.2001. määrus nr 26</p>	<p>LISA: JUHEND TERVISERISKI HINDAMISEKS RASKUSTE KÄSITSI TEISALDAMISEL (lisa 5)</p>
<p>Ohtlike kemikaalide ja neid sisaldavate materjalide kasutamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded Vabariigi Valitsuse 20.03.2001. määrus nr 105</p>	<p>§2 (1) Töökoha riskianalüüsi käigus on tööandja kohustatud:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) iseloomustama töökoha töötingimusi, arvestades kõigi võimalike ohtlike kemikaalide ja neid sisaldavate materjalidega seotud ohutegureid; 2) mõõtma töökeskkonna õhu keemiliste ainete sisaldust ja võrdlema neid piirnormidega; 3) hindama võimaliku terviseriski suurust, olemust ja kestust; 4) määrama ohutusabinõud ja nende rakendamise korra; 5) vormistama riskianalüüsi tulemused kirjalikult <p>(2) Ohtlike kemikaalide ja neid sisaldavate materjalide kasutamisega seotud uut tehnoloogilist protsessi ei ole lubatud enne käivitada, kui on tehtud uus riskianalüüs ja rakendatud sobivad kaitseabinõud.</p> <p>§9 (1) Tööandja peab tagama, et töötajad on teadlikud töö kasutatavate ohtlike kemikaalide ja neid sisaldavate materjalide:... 3) riskianalüüsi tulemustest</p> <p>§11 (3) Töötervishoiuarst peab teadma töökeskkonna riskianalüüsi ja töökeskkonna õhu ohtlike ainete sisalduse mõõtmise tulemusi.</p>
<p>Bioloogilistest ohuteguritest mõjutatud töökeskkonna töötervishoiu ja tööohutuse nõuded Vabariigi Valitsuse 5.05.2000. määrus nr 144</p>	<p>§ 3. (1) Kõikide tööde korral, kus esineb bioloogiliste ohuteguritega kokkupuute oht, peab tööandja töökeskkonna riskianalüüsi käigus kindlaks määrama töötaja nakatumisohu laadi, suuruse ja kestuse ning sellest tulenevalt hindama riski töötaja tervisele ja võtma tarvitusele vajalikud ennetusabinõud.</p> <p>§4 (1) Kui töökeskkonna riskianalüüsi tulemusel selgub, et töökeskkonda mõjutavad või võivad mõjutada ainult</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ohurühma tegurid ning arvestatavat ohtu töötaja tervisele ei ole, puudub vajadus rakendada §-des 5-16 nimetatud abinõusid. Järgida tuleks määruse lisa 2 esitatud nõudeid 1. ohurühma bioloogiliste ohutegurite kohta. <p>(2) §-des 5, 7-13 nimetatud abinõusid rakendatakse juhul, kui töötaja ei ole oma tööülesannete täitmisel otseses kokkupuutes bioloogiliste ohuteguritega, kuid riskianalüüsi tulemusel võib olla töötingimuste või töö laadi tõttu neist ohustatud.</p>

Tabel 2. Järg

Seadusandlik akt	Nõuded töökeskkonna riskianalüüsile
Töötajate tervisekontrolli kord Sotsiaalministri 24. aprilli 2003. a määrus nr 74	§2 (1) Töötaja tervisekontrolli suunamisel võtab tööandja aluseks: 1) töökeskkonna riskianalüüsi tulemused, millest peavad selguma lisas 1 loetletud töökeskkonna ohutegurid, millega töötaja oma töökohal kokku puutub ja mis võivad põhjustada töötajale tööga seotud haigestumist ning nende ohutegurite mõju ja kestus töötajale tööpäeva või töönädala jooksul.
Isikukaitsevahendite valimise ja kasutamise kord Vabariigi Valitsuse 11.01.2000. määrus nr 12	§3 (1) Tööandja peab enne isikukaitsevahendite valimist tegema töökeskkonna riskianalüüsi, et selgitada need ohutegurid, mille mõju ei saa vältida või vähendada muul moel kui isikukaitsevahendit kasutades.
Ohumärguannete kasutamise nõuded töökohas Sotsiaalministri 30.11.1999. määrus nr 75	§2 (2) Tööandja peab töökeskkonna riskianalüüsi alusel kasutama tööl ohumärguannet, kui tehniliste ühiskaitsevahenditega või töökorralduslike abinõudega ei ole võimalik riski piisavalt vähendada.
Töövahendi kasutamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded Vastu võetud Vabariigi Valitsuse 11. jaanuari 2000. a määrusega nr 13 (RT I 2000, 4, 30), jõustunud 24.01.2000	§12 ¹ (6) Kõisi ja trosse (edaspidi <i>kõis</i>) võib ajutisel kõrgtööl kasutada üksnes juhul, kui riskianalüüs näitab, et see on ohutu ja kui muude ohutumate töövahendite kasutamine ei ole võimalik. Kui see on vajalik ja võimalik, tuleb kõie otsas rippes töötamisel ette näha vajalike lisaseadmetega istme kasutamine. §12 ⁴ (2) Erandjuhtudel, kui riskianalüüsi põhjal teise kõie kasutamine muudab töö ohtlikumaks, on lubatud ainult ühe kõie kasutamine, tingimusel et rakendatakse täiendavaid ohutust tagavaid meetmeid.
Kantserogeensete ja mutageensete kemikaalide käitlemisele esitatavad töötervishoiu ja tööohutuse nõuded¹ Vabariigi Valitsuse 15.12.2005 määrus nr 308	§ 3. Töökeskkonna riskianalüüs (1) Kõikide tööprotsesside puhul, kus esineb töötajate kantserogeenide või mutageenidega kokkupuute oht, peab tööandja töökeskkonna riskianalüüsi käigus kindlaks määrama kokkupuute laadi, ulatuse ja kestuse ning sellest tulenevalt hindama riski töötajate tervisele ja ohutusele ning võtma tarvitusele vajalikud ennetusabinõud. (2) Riski hindamisel tuleb arvesse võtta kõiki kantserogeenide või mutageenidega kokkupuute viise, sealhulgas ka absorbeerumist nahka või naha kaudu organismi. (3) Tööandja peab erilist tähelepanu pöörama riskitundlike töötajate, nagu rasedate, rinnaga toitvate naiste ja alaealiste töötajate osalemisele tööprotsessis ning arvestama nende ohutuse tagamiseks õigusaktidega sätestatud piiranguid. (4) Tööandja on tööinspektori nõudmisel kohustatud esitama töökeskkonna riskianalüüsi tulemused. § 9. Töötajate väljaõpe (1) Ig6 tegutsemisjuhised ohtliku olukorra tekkimisel.
Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded töötamisel plahvatusohtlikus keskkonnas Vabariigi Valitsuse 15.07.2003. määrus nr 197	§ 7. (1) Tööandja korraldab plahvatusriski analüüsi «Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse» § 13 lõike 1 punktides 3 ja 5 sätestatud korras ja tingimustel töökeskkonna riskianalüüsi osana või eraldi riskianalüüsina, analüüsides plahvatusohtliku keskkonnaga seotud plahvatusriske.
Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded rasedate ja rinnaga toitvate naiste tööks¹ Vabariigi Valitsuse 11.06.2009. määrus nr 95	Kõikide tööde korral, kus naistöötaja võib kokku puutuda §6 loetletud ohutegurite või tööprotsessidega, hindama nende tegurite iseloomu, määra ja kestuse alusel riski naistöötaja ohutusele või tema tervisele, samuti võimalikku kahjulikku mõju tema raseduse kulgemisele või rinnagatoidetava lapse tervisele.

Tabel 3. Ohuteguritest tuleneva riski hindamiseks kasutatud riskimaatriks

Tõenäosus	Tagajärgede raskusaste		
Ilmnemissagedus	Mõõdukalt kahjulik (õnnetused ja haigused, mis <i>ei põhjusta</i> pikaajalisi kahjustusi)	Keskmiselt kahjulik (õnnetused ja haigused, mis põhjustavad küll <i>kergeid</i> , aga pikaajalisi või reeglipäraselt korduvaid kahjustusi)	Väga kahjulik (õnnetused ja haigused, mis põhjustavad <i>raskeid ja püsivaid</i> kahjustusi)
Väga ebatõenäoline (ei tohiks ilmnedagi kordagi kogu töötamise aja jooksul)	I Madal (1)	II Madal (1)	III Keskmine (2)
Tõenäoline (võimalik ilmumine mõned korrad kogu töötamise aja jooksul)	II Madal (1)	III Keskmine (2)	IV Kõrge (3)
Väga tõenäoline (võib ilmnedagi korduvalt kogu töötamise aja jooksul)	III Keskmine (2)	IV Kõrge (3)	V Kõrge (3)

LISA 3. Ohutegurid, mis on aluseks töötaja terviskontrolli suunamisel

Vastavalt Sotsiaalministri 24. aprilli 2003. a määrusele nr 74 Töötajate tervisekontrolli kord, peavad töökeskkonna riskianalüüsi tulemusena selguma töökeskkonna ohutegurid, millega töötaja oma töökohal kokku puutub ja mis võivad põhjustada töötajale tööga seotud haigestumist. Järgnevas tabelis (tabel 4) on esitatud nimetatud kokkuvõtte, kusjuures ohutegurite mõju ja kestus töötajale tööpäeva või töönädala jooksul on arvesse võetud ohuteguri riskitaseme määramisel .

Tabel 4. Põhilised ohutegurid, millega töötaja töökohal kokku puutub ja mis võivad põhjustada töötajale tööga seotud haigestumist

Töötaja, töötajate grupp	Ohutegurid
Pedagoogid	Madal temperatuur (kehalise kasvatusõpetaja) Müra, saali kaja (kehalise kasvatusõpetaja) Müra ja tolmu (poiste tööõpetuse õpetaja) Sundasendid Kuvariga töö (alla poole tööajast) Suur koormus häälepaeltele Psühhosomaatilised ohutegurid Tööstress
Arendusjuht Direktor	Kuvariga töö (enam kui pool tööajast) Sundasend Psühhosomaatilised ohutegurid
Majandusjuht Infojuht	Kuvariga töö (pool või alla poole tööajast) Sundasend Psühhosomaatilised ohutegurid
Õpetaja abid	Sundasend Müra Pesemisvahendid
Basseinis: Majandusjuht Õpetajad (lasteasutus) Liikumisõpetaja	Suur õhuniiskus Kemikaalidega kokkupuude (kloor)

Tervisekontrolli protseduurid ja maht kooskõlastatakse tervisekontrolli teostava töötervishoiuarstiga.

LISA 4. Bioloogiliste ohutegurite terviseriski hindamine

Nakatumine võib olla **juhuslikku laadi** ja tööandjast ning töötajast sõltumatu (oleneb töökohustustest, klientidega suhtlemisest, töötajate omavahelisest suhtlemisest).

Nakatumisohu suurus sõltub nakkusallika (organismi sattuva bioloogilise ohuteguri) ohugrupist.

Nakatumisohu kestus sõltub bioloogilise ohuteguriga võimalikust kokkupuutekestusest ja iseloomust, samuti ka reaalsest esinemisvõimalusest ehk nakkusallika levikust Eestis.

Terviseriski suurus on hinnatud riskitasemega, mille määramiseks on kasutatud lisas 2 esitatud riskimaatriksit. Hindamise tulemused on esitatud tabelis 5.

Tabel 5. Bioloogiliste ohutegurite riskitasemed (RT) ja meetmed terviseriski vähendamiseks

Ohuteguri kirjeldus	Ohustatud töötajad, esinemise selgitus	RT
Meetmed terviseriski vähendamiseks		
<u>Bakterid:</u> Mycobacterium tuberculosis – 3. ohugrupp, vaktsiin saadaval	Kõik töötajad	II
Chlamydia pneumoniae – 2. ohugrupp	Kõik töötajad	I
<u>Viirused:</u> A-hepatiidi viirus – 2. ohugrupp, vaktsiin saadaval	Kõik töötajad	II
Muud hepatiidi viirused – 3. ohugrupp;	Kõik töötajad	II
Gripiviirused (tüübid A, B ja C) – 2. ohugrupp, vaktsiin saadaval;	Kõik töötajad	III
COVID19 viirus – 3. ohugrupp, vaktsiin saadaval;	Kõik töötajad	III
Paragripiviirused (tüübid 1–4) – 2. ohugrupp.	Kõik töötajad	II
<u>Parasiidid:</u> kokkupuude ja võimalus nakatumiseks ebareaalne.	Kõik töötajad	I
<u>Seened:</u> kokkupuude ja võimalus nakatumiseks ebareaalne.	Kõik töötajad	I
▪ <i>Rakendada bioloogiliste ohutegurite määruuses nimetatud abinõusid</i>		

Vabariigi Valitsuse 5.05.2000. määruse nr 144 Bioloogilistest ohuteguritest mõjutatud töökeskkonna tervishoiu ja tööohutuse nõuded kohaselt tuleb §-des 5, 7 - 13 nimetatud abinõusid rakendada juhul, kui töötaja ei ole oma tööülesannete täitmisel otseses kokkupuutes bioloogiliste ohuteguritega, kuid riskianalüüsi tulemusel võib olla töötingimuste või töö laadi tõttu neist ohustatud.

Lisaks Määruses loetletud kohustuslikele abinõudele, soovitame töötajate bioloogilistest ohuteguritest mõjutatud terviseriski vähendamiseks ka nimetatud määruse § 6 esitatud vaktsineerimismeetmete rakendamist. Eriti oluline on see **III riskitasemega** bioloogiliste ohutegurite puhul (gripiviirused), kuna riskiteooria kohaselt peaks III riskitaseme korral kavandama meetmed riskitaseme vähendamiseks. Seejuures peab tööandja konsulteerima tervishoiuarstiga töötajate vaktsineerimise vajalikkuse ja sobivuse üle. Töötajate vaktsineerimine toimub tööandja kulul. Vaktsineerimistõend peab olema kättesaadav töötajale ja tööinspektorile.

Lisaks on Vabariigi Valitsuse 12.02.2003. Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadusega (§ 24) tööandja kohustustena ette nähtud nimetatud paragrahvi punktis 1 nimetatud tööalade töötajate immuniseerimine ja vajadusel ennetav ravi.